O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY- SIYOSIY
FANLAR FAKULTETI

Ro'yxatga olindi:
№ 60920100
2024 yil "10" 21

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori
_____
R.T. Xalmuradov
2024 yil "_____"

"INSON XULQ ATVORI VA IJTIMOIY MUHIT"

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	900 000 – Sogliqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	920 000 – Ijtimoiy ta'minot
Ta'lim yo'nalishi:	60920100 – Ijtimoiy ish

Samarqand-2024

Fan/modul kodi IXI1206	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta’lim tili- O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 4 soat

	Fan nomi	Auditoria mashg’ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami:
1.	Inson xulq-atvori va ijmoiy muhit	76	104	180

Fanning maqsadi (FM)	
1	**Fanni o‘qitishdan maqsad va vazifalari** – Ijtimoiy ish ta’limiga ixtisoslashgan talabalarga “Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit” fanining mohiyati, maqsadi, vazifalari, muammolari haqida atroflicha bilim berish va shu asosda ularda bo’lg’usi bakalavr-pedagog faoliyati uchun zarur bo’lgan kasbiy ko’nikma va malakalarini shakllantirish. Shu bilan birga Ijtimoiy muhitda xulq-atvorning shakllanishi bosqichlari, inson xulq atvorini o‘rganishga qaratilgan asosiy biologik va psixologik nazariyalar, ijtimoiylashuv tushunchasi, turlari va mexanizmlari, maktab yoshigacha, maktab yoshidagi, o‘smirlik davrida bo‘lgan bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari, o‘smir yoshdagi bolalarning xulq-atvor va emotsional muammolari, zararli moddalarni iste’mol qiluvchi o‘smirlar bilan ijtimoiy ish, o‘rta yoshdagi shaxslarning xulq-atvoridagi o‘ziga xos jihatlari: jismoniy o‘zgarishlar, salomatlik holati, o‘rta yosh krizisini hamda biologik va psixologik o‘zgarishlar haqida nazariy bilimlarni amaliy topshiriqlar yordamida o‘zlashtirishdan iborat.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg’ulotlari) **II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:**	
Mashg’ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	**Inson xulq-atvori va ijtimoiy muhit faniga kirish (2 s)** Inson, xulq atvor, ijtimoiy muhit. Ular o’rtasidagi umumiy tomonlar va o’ziga xoslik. Xulq-atvor madaniyati, inson kundalik hayotidagi xulq-atvor shakllarining yig‘indisi. Xulq-atvorga xos ma’naviy-axloqiy va estetik me’yorlar. Xulq atvor madaniyati, shaxsda shakllangan ijtimoiy muhim sifatlar, jamiyatdagi ma’naviyat, axloq va estetik madaniyat me’yorlariga asoslangan kundalik xatti-harakatlar. Inson, xulq atvori va ijtimoiy muhit fanining asosiy masalalari: inson, ta’lim-tarbiya, xulq atvor, ijtimoiy muhit, jamiyat, ijtimoiy taraqqiyot va ijtimoiy bilish. Inson xulq-atvori va ijtimoiy muhit faniga kirish Rivojlanishning psixologiyasiga kirish. Inson xulq-atvori kontekstida ko'rib chiqiladigan asosiy tushunchalar. Individ, shaxs va individuallik tushunchalari Ijtimoiy muhitning inson xulq -atvoriga ta'siri.
M2	**Inson xulq-atvorini organishga qaratilgan asosiy biologik va psixologik nazariyalar (2 s)** Inson xulq-atvorini organishga qaratilgan asosiy biologik va psixologik nazariyalar Bixeviorizm-odamlar va hayvonlarning xatti-harakatlarini o'rganishga tizimli yondashuv. Jon B. Uotsonning metodologik bixeviorizm nazariyasi. Skinnerning

	radikal bixeviorizmi. Artur Staats tomonidan ilgari surilgan psixologik bixeviorizm.
M3	**Inson xulq-atvorini o'rganishga qaratilgan ijtimoiy nazariyalar tahlili (2 s)** Inson xulq-atvorini o'rganishga qaratilgan ijtimoiy nazariyalar M. Veber, G.Bekker, V,Pareto, T.Parsons, J.Habermas ya boshqalarning asarlarida keltirilgan "ijtimoiy harakat" morfemasi, Sotsiolog F.Znanetskining jtimoiy harakat nazariyasi. G. Tardening "olomon psixosotsiologiyasi" deb nomlangan ilmiy konsepsiyasi.
M4	**Ijtimoiylashuv tushunchasi, turlari va mexanizmlari. (4 s)** Ijtimoiylashuy turlari. Ijtimoiylashuy mexanizmlari. [jtimoiylashuv omillari. Ijtimoiylashuy jarayonida muhitning orni, ijtimoiylashuy agentlari tushunchasi, Tarbiya ijtimoiylashuv omili sifatida. Tarbiyaning tabiat bilan uyg'unligi tamoyili Tarbiyaning madaniyatga muvofiqlik tamoyili, Tarbiyaning variativlik amoyili, Ijitimoiy tarbiyaning jamoaviyligi tamoyili. Ijtimoiy tarbiyaning birgalikdagi faoliyat tamoyili. Tarbiyaning davomiyligi tamoyili
M5	**Maktab yoshigacha bo'lgan bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari (4 s)** Adaptatsiya tushunchasi. Ijtimoiy adaptatsiya. [jtimoiy xodim va ijtimoiy pedagogning ta'lim muassasasida bolalarning muvaffaqiyatli adaptatsiyasiga qaratilgan faoliyat. Maktabgacha yoshdagi bolalarning bolalar muassasalari sharoitlariga moslashuvining o'ziga xos xususiyatlari.
M6	**Oila va mahalla ijtimoiylashuvning an'anaviy shakllari sifatida (4 s)** Oila va uning o'ziga xosliklari. Oila tipologiyasi jtimoiy moslashuv darajasi. Oila va uning funksiyalari. Ijtimoiy xodimning oila bilan ish yuritishi. Oila bilan ish yuritishda asosiy rollar. Mahallalarning vujudga kelishi. Mahallaning demokratiyalashuv, jtimoiylashuv, nsoniylashuv a mukammallashuv jarayonlariga ta'siri. Hozirgi kunda mahallaning jamiyatni demokratlashtirish va insonparvarlashtirishdagi roli.
M7	**Xavf ostidagi oilalarda tarbiyalanayotgan bolalarning xulq- atvoriga ta'sir etuvchi omillar tahlili (2 s)** Xavf ostidagi oila tushunchasi. Xavf ostidagi oilalarning o'ziga xos xususiyatlari. Ota-ona qaramog'ida bo'lmagan bolalar. "yetim" va "jtimoiy yetim" tushunchalari. Go'daklar uyida tarbiyalash xususiyatlari.
M8	**Maktab yoshidagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari (2 s)** Maktab yoshidagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari L.S.Vygotskiyning bolaning aqliy rivojlanishini davriylashtirish uchun yetakchi faoliyat konsepsiyasi. Z.Freydning psixoanalitik nazariyasida shaxsning rivojlanishini biologik omillarning ta'siri va erta oilaviy muloqot tajribasi. Jan Piage tomonidan ilgari urilgan kognitiv nazariyasiga ko'ra inson aqliy rivojlanishida 4 ta katta davr.
M9	**Osmirlik davri. O'smir yoshdagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari (4 s)** Osmirlik davri. O'smir yoshdagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy

	rivojlanishing asosiy jihatlari O'smirlik davrining madaniy va tarixiy tabiati. O'smirlik davridagi rivojlanish muammolari. Jismoniy o*zgarishlar va balog'at yoshining o'ziga xOs xususiyatlari Psixologi D, B. Elkonin tomonidan o'smirlik davrini ikki davrga bo'linishi, O'smirlik davrida aqliy rivojlanish. O'smirlikdagi qo'rquylar. O'smirlikdagi turli xil rivojlanish konsepsiyalar. Zamonaviy dunyoda o'smir.
M10	**O'smir yoshdagi bolalarning xulq-atvor va emotsional muammolari (2 s)** O'smir yoshdagi bolalarning xulq-atvor va emotsional muammolari ijtimoiy ishda "'me "yor va "me yordan og 'ish' tushunchalari. Og'ish turlari Jismoniy og'ish, ruhiy og'ishlar, pedagogik og' 'ishlar, ijtimoiy og ishlar, Deviatsiya va uning turlari, Deviant tushunchasining fanga kiritilishi, Bir muncha ahamiy ati past bo* +]gan delinkvent xulq-atvor ko'rinishlari. Deviant xulq-atvorning maxfiy tipi, O'smirlarning Deviant xulg-aivori sabablari. Delikvent xulq-atvorning turlari Yoshlar delinkventligi. O'smirlarning Deviant xulq-atvorlarga ta'sir gilavchi omillar, Maktab dezadaptatsiyasi tushunchasi
M11	**Zararli moddalarni istemol qiluvchi o'smirlar bilan ijtimoiy ish (2 s)** Zararli moddalarni istemol qiluvchi o'smirlar bilan ijtimoiy ish Bolalar ichkilikbozligi. Bolalar ichkilikbozligi o'ziga xosliklari, Bolalar ichkilikbozligining sabablari va salbiy oqibatlari. Shaxsning alkogollashuvi, Bolalarda ichkilikka ruju qo yishni keltirib chiqaruvchi oilaviy tavsifdagi sabablar Oilalar va o'smirlarnin g antialkogol reabilitatsiyasi metod va shakllar; Giyohvandlik tushunchasi. G iyohvandlik ogibaltlari. Giyovhandlikning jinoiy oqibatlari. Giyohvandlik hakllanishining _ abablari to'g'risid a azariyalar Narkotiklar istemol qilishning bir nechta sababiy darajalari. Giyohvand bolalar va o'smirlar.
M12	**Orta yoshdagi shaxslarning xulq-atvoridagi oziga xos jihatlari: jismoniy o'zgarishlar, salomatlik holati, o'rta yosh krizisi (2 s)** O'rta yosh tushunchasi. Orta yoshdagi shaxslarning jismoniy, psixologik va intellektual o'ziga xosliklari. O'rta hayot ingirozining belgilari. O'rta yoshdagi ingiroz natijasida yuzaga keladigan asoratlar. O'rta hayot inqirozining diagnostikasi. O'rta yoshdagi inqirozni davolash, 13-mavzu. Ofrta yoshdagi shaxslarning asosiy ijtimoiy muammolari O'rta yoshdagi bosqichning asosiy xususiyatlari. Sendvich-generatsiya tushunchasi, kambag'allik muammolari, o'rta yoshdagi shaxslarning turmush tarzi bilan bog'liq bo'lgan ijtimoiy muammolar tahlili
M13	**O'rta yoshdagi shaxslarning asosiy ijtimoiy muammolari (2 s)** O'rta yoshdagi shaxslarning asosiy ijtimoiy muammolari O'rta yoshdagi bosqichning asosiy xususiyatlari. Sendvich-generatsiya tushunchasi, kambag'allik muammolari, o'rta yoshdagi shaxslarning turmush tarzi bilan bog'liq bo'lgan ijtimoiy muammolar tahlili
M14	**Keksalik davri. Keksa yoshdagi shaxslardagi biologik va psixologik o'zgarishlar (2 s)** Keksayishning ijtimoiy muammolari. Keksa insonlarning yolg izlik muammolari. Keksa insonlarning statusini ozgarishi. Biogerontologiya tushunchasi. Keksalikda salomatlik muammosi. Kekslarning jamiyatdagi egallagan orni. Keksalarga jamiyatda yaratilgan sharoitlar va ularga bo'lgan munosabatlar. Keksalar bilan ijtimoiy ish olib borishning mohiyati.

M15	**Keksa yoshdagi shaxslarga nisbatan zo'ravonlik va ularni ijtimoiy himoya qilish amaliyoti (2 s)** Turli jamiyatlarda keksa insonlarga nisbatan zo'ravonlik muammosi. Zo'ravonlik turlari. Keksa insonlarga nisbatan abyuz va neglekt. eksa insonlarga nisbatan zo'ravonlik sabablari. Turlari va darajasi va asosiy omillar. Muammoning miqyosi: uy muhiti, institutsional vaziyat. Katta yoshdagi odamlarni xo'rlash oqibatlari, Keksalar va qariyalarga nisbatan zo'ravonlikning oldini olishning normativ-huquqiy asoslari

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: seminar (S)
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.

S1	Inson xulq-atvori va ijtimoiy muhit faniga kirish
S2	Inson xulq-atvorini o'rganishga qaratilgan asosiy biologik va psixologik nazarivalar
S3	inson xulq-atvorini organishga qaratilgan ijtimoiy nazariyalar tahlili
S4	Ijtimoiylashuv tushunchasi, turlari va mexanizmlari
S5	Maktab yoshigacha bo`lgan bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari
S6	Oila va mahalla ijtimoiylashuvning an'anaviy shakllari sifatida
S7	Xavf ostidagi oilalarda tarbiyalanayotgan bolalarning xulq-atvoriga ta'sir etuvchi omillar tahlili
S8	Maktab yoshidagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari
S9	0'smirlik davri. O'smir yoshdagi bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari
S10	0'smir yoshdagi bolalarning xulq-atvor va emotsional muammolari.
S11	Zararli moddalarni iste"mol qiluvchi o'smirlar bilan ijtimoiy ish.
S12	0rta yoshdagi shaxslarning xulq-atvoridagi o'ziga xos jihatlari: jismoniy o'zgarishlar, salomatlik holati, o'rta yosh krizisi.
S13	O'rta yoshdagi shaxslarning asosiy jtimoiy muammolari: Sendvich- generatsiya, kambag'allik, turmush tarzi
S14	Keksalik davri. Keksa yoshdagi shaxslardagi biologik va psixologik o'zgarishlar.
S15	Keksa yoshdagi shaxslarga nisbatan zo'ravonlik va ularni ijtimoiy himoya qilish amaliyoti.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular
"Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari bo'yicha mustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mavzu nomi
1.	1. Ijtimoiylashuv jarayonida muhitning o'rni.
2.	2. Oila bilan olib boriladigan ijtimoiy faoliyat.
3.	3. Giyohvandlik - bolalar deviant xulqining shakllaridan biri sifatida.
4.	4. Keksa yoshdagi shaxslardagi biologik va psixologik o'zgarishlar.
5.	5. Spirtli ichimliklar iste'mol qiladigan o'smirlar bilan jtimoiy faoliyat yuritish.

6.	6. Oilada ijtimoiy muammolarning kelib chiqish sabablari.
7.	7. Ijtimoiy xodim va ijtimoiy pedagogning ta'lim muassasasida bolalarning muvaffaqiyatli adaptatsiyasiga qaratilgan faoliyat.
8.	8. Ijtimoiy xodimning oila bilan ish yuritishi.
9.	9, Xavf ostidagi oilalarning o'ziga xos xususiyatlari.
10.	10. Ota-ona qaramog'ida bo'lmagan bolalar.
11.	11. Murakkab oilalar, ularda uchraydigan muammolar va ularni hal gilish yo'llari.
12.	12. Ijtimoiy ishda ""me'yor" va ""me' yordan og ish" tushunchalari.
13.	13. Oilalar va osmirlarning antialkogol reabilitatsiyasi metod va shakllari.
14.	14. Deviant xulq-atvorli bolalar bilan ijtimoiy faoliyat yuritish.
15	15. Mahalla - ijtimoiylashuvning ananaviy omili sifatida.

Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit fani bo‘yicha mustaqil ta’lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko‘nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Inson xulq-atvori va undagi ijtimoiylashuv muammosini hal etish usullar va metodlarni aniqlashda bilimlar tizimini chuqurlashtirish, inson xulq-atvori va ijtimoiy ish amaliyotini tashkil qilish uslubi va yo'nalishini tanlashda bo'lajak soha egalarida professional tasavvurlariga ega bo’lishi kerak.

3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: • **“Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit”** fanidan talabalar, ushbu mavzuga doir turli masalalar, tadqiqotlar ko‘lami, davrning o‘z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;*** • Talaba **“Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit”** fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo‘lishi, o‘rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to‘g‘ri talqin qilish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak***. Talaba o‘zlashtirayotgan fan bo‘yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to‘plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo‘llash ***malakalariga ega bo‘lishi kerak***.
4.	**VI. Ta’lim texnoligiyalari va metodlari:** ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; “KHWL” metodi; “SWOT” tahlil metodi va boshqa interfaol metodlar
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta’limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.

6.	**Asosiy adabiyotlar** 1.O.Qodirov. SH.Hotamov. Ijtimoiy psixologiya. Darslik.- Samarqand.: "SamDU nashriyoti". 2023. 248 b. 2. F. Quchqorova. Sotsial psixologiya. O'quv qo'llanma.-Samarqand.: " SamDU nashriyoti", 2020 .173 b. 3. E. Giddens. Sotsiologiya. O'quv qo'llanma.-Toshkent.: " Sharq", 2002 .848 b. **Qo'shimcha adabiyotlar** 1.X.O.Ziyayeva. Inson xulq-atvori va ijtimoiy muhit. O'quv qo'llanma.- Toshkent.: "Zebo print". 2024. 248 b. 1.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. [Matn] Rasmiy nashr.--Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2023. - 80 b. 2.0'zbekiston Respublikasi Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonuni: 2020-yil 23-sentyabr 3.0'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 - 2026 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60- son Farmoni, 4.Sh.M.Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqgiyot strategiyasi. -Toshkent: S.Sh.M.Mirziyoyev._Yangi_Q'zbekistonda erkin va farovon yashaylik O'zbckiston Respublikasi_Prezidenti_ Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majisga Murojaatnomasi_ hamda_O'zbekiston yoshlar forumida so'zlagan nutqidan iqtiboslar [matn): publistika. Toshken: TASVIR nashriyoti, 2021. 52b. 6.O'zbekiston_ Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Asambliyasi 75-scssiyasida so'zlagan nutqlarini o'rganish va keng jamoatchilik o'tasida targib qilisi bo'yicha o'quv qo'llanma mtin:-: +Ma'navivat". 2021.-280 b, 7.Sh.M.Mirziyoyev. lnsonparvarlik ezgulik va bunvodkorik milliy g'oyamizning poydevoridir Toshken: TASViR nashriyot uyi, 2021.36b 8.Sh.M.Mirziyoyev._Milliy tiklanishdan_ miliy yuksalish sari._ Toshkent: "O'zbekiston" NMIU. 2020. -408b, 9.Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: O'zbekiston", 2017.- 488 b. 10.Ганиева М.Х. Основы социальной работы. Учебное пособие, Ташкент: CHASHMA PRINT, 2009.-112 с. 11.Абрамян, Н. Г. Краткий курс общей и возрастной психологии: учеб. Пособие] Н. Г. Абрамян, Владим. гос. ун-т им. А.Г. и Н.Г. Столетовых. — Владимир: Изд-во ВлГУ, 2020.- 132 с. 12.Дзялошинский, И. М. Личностный мир человека: социальные и психологические проблемы текстовой дея-тельности: учебное пособие / И. М. Дзялошинский. — Москва: Ай Пи Ар Медиа, 2021. — 884 с. — Текст: электронный. 13.Социальные проблемы: учебное пособие для академического бакалавриата/Н.С.Сыроед,.Н.В. Осмачко, Ю.И. Гайнуллина [идр.], под ред. Н.С. Сыроед. — Владивосток: Изд-во Дальневост. Федерал. ун-та, 2020.— 1 CD-ROM; [406 с.]. **Elektron ta'lim resurslari** 1. www.tdpu.uz 2. www.pedagog.uz 3.www. Ziyonet.uz 4. tdpu-INTERNET.Ped.
7.	Fan dasturi Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti O'quv uslubiy Kengashining 2024 yil "24" 08 dagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ul:**

	A.Quldoshev– Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi dotsenti
9.	**Taqrizchilar:** Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, , Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi dots. (ichki) M.Sherov B.Rasulov– Samarqand Davlat arxitektura va qurilish universiteti, S.F.d, dots.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:
Rais - Normamatova

Sotsiologiya va ijtimoiy ish kafedra mudiri — **dots. I.Negmatov**

Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti,dekani — **prof. A.Aymatov**

SamDU o'quv ishlari bo'yicha prorektor — **prof. A.Soleev**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI • SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI • PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

«Sotsiologiya va ijtimoiy ish» kafedrasida o'tiladigan Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

"Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fan dasturida talabalarda tafakkur tarzining ko'rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o'z-o'zini anglash va to'g'ri fikrlash mahorati, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat. Yaratilgan fan dasturi oliy ta'lim tizimida bakalavr bosqichi talabalari uchun o'tilagan "Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fanining mazmuni va o'tilishi tartibini, talabalar tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim hamda ko'nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi. Shu o'rinda Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit fanini o'qitilishidan maqsad mustaqil fikrlashni, jamiyat, uning asosiy hayot sohalarida kechayotgan murakkab ijtimoiy jarayonlar haqida bilimlar berish orqali ijtimoiy-siyosiy dunyoqarashni shakllantirish, jamiyatda qiladigan qonunlarning o'ziga xos jihatlarini jamiyatning real hayoti, unda kechayotgan voqea, jarayonlarni to'g'ri anglash qobiliyatlarini rivojlantirish, jamiyatni ilmiy bilim yo'llari, usullarini qo'llashdan iborat.

Fan dasturida "Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fani yo'nalishi xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek mustaqil ish shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy qo'shimchalar batafsil bayon etilgan. Dastur fanning mazmuni, talabalar bilimi, ko'nikma va malakalari qo'yilgan talabalar, bo'lajak pedagoglarni o'z ichiga olgan.

"Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo'yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni ijtimoiy ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

"Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi dotsenti **M.Sherov**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI • SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI • SOTSIOLOGIYA VA IJTIMOIY-SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

"Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasida o'tiladigan Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

"Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fan dasturida Ijtimoiy ish ta'limiga ixtisoslashgan talabalarga "Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fanining mohiyati, maqsadi, vazifalari, muammolari haqida atroflicha bilim berish va shu asosda ularda bo'lg'usi bakalavr-pedagog faoliyati uchun zarur bo'ladigan kasbiy ko'nikma va malakalarini shakllantirish kabi masalalar orin olgan. Shu bilan birga Ijtimoiy muhitda xulq-atvorning shakllanishi bosqichlari, inson xulq atvorini o'rganishga qaratilgan asosiy biologik va psixologik nazariyalar, ijtimoiylashuv tushunchasi, turlari va mexanizmlari, maktab yoshigacha, maktab yoshidagi, o'smirlik davrida bo'lgan bolalarning biologik, psixologik va ijtimoiy rivojlanishing asosiy jihatlari, o'smir yoshdagi bolalarning xulq-atvor va emotsional muammolari, zararli moddalarni iste'mol qiluvchi o'smirlar bilan ijtimoiy ish, o'rta yoshdagi shaxslarning xulq-atvoridagi o'ziga xos jihatlari: jismoniy o'zgarishlar, salomatlik holati, o'rta yosh krizisini hamda biologik va psixologik o'zgarishlar haqidagi nazariy bilimlarni amaliy topshiriqlar yordamida o'zlashtirish kabi vazifa va tushunchalar o'rin olgan.

Fan dasturida "Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fani yo'nalishi xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek mustaqil ish shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy qo'shimchalar batafsil bayon etilgan. Dastur fanning mazmuni, talabalar bilimi, ko'nikma va malakalari qo'yilgan talabalar, bo'lajak pedagoglarni o'z ichiga olgan.

"Inson xulq atvori va ijtimoiy muhit" fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo'yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni ijtimoiy ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

"SamDAQU Ijtimoiy va tabiiy fanlar kafedrasi dotsenti **B.Rasulov**

XODIMLAR BO'LIMI SamDAQU

TASDIQLAYMAN

KB BOSHLIG'I